

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Філософський факультет
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор

“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія психології

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

«Психологія»

інститут, факультет **філософський**

(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ - 2017

Робоча програма з «**Філософії психології**» для студентів за напрямом підготовки – «Психологія», «Філософія». – „ ” серпня, 2017 р. – с.

Розробники:

Радченко О.Б., доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства, кандидат філософських наук

Турчин М.Б., асистент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства, кандидат філософських наук

Робоча програма розроблена на основі програми, затвердженої на засіданні кафедри філософії та соціології 28 серпня 2015 року, протокол №1.

Уточнено на засіданні кафедри філософії, соціології та релігієзнавства серпня 2017 року, протокол №1.

Завідувач кафедри

Дойчик М.В.

_____
(підпис)

(Дойчик М.В.)
(прізвище та ініціали)

“ ” серпня 2017 р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “ ” 201 р. № .

“ ” 2017 р.

Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0203 «Гуманітарні науки» <small>(шифр і назва)</small>	За вибором	
Змістових модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		3-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4		5-й	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
	Індивідуальні завдання: год.		
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% до 67%

для заочної - 11 % до 89 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета Розкрити філософсько-світоглядний зміст актуальних психологічних проблем, сутність основних понять та категорій філософії психології, проаналізувати актуальні психологічні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення з позиції філософії.

Завдання

- Ознайомлення з особливостями розвитку філософсько-психологічних ідей та виокремлення філософії психології як напрямку філософії науки;
-
- Розкрити взаємозв'язок проблемного поля, методології філософії і психології;
- сформувати навички проведення порівняння, систематизації, аналізу та синтезу сучасних проблем психології з позиції філософії.

Знати:

- понятійно-категоріальний апарат філософії психології;
- зміст основних версій філософії психології;
- актуальні проблеми сучасності філософії психології та шляхи їх вирішення.

Вміти:

- оперувати понятійно-категоріальним апаратом філософії психології;
- визначати філософсько-методологічні проблеми психології
- розкрити зміст основних версій філософії психології;
- проявити актуальні проблеми сучасності філософії психології та запропонувати обґрунтовані шляхи їх вирішення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до філософії психології

Тема 1. Філософія психології як напрям філософії науки: генеза та сучасність.

Особливості розвитку філософсько-психологічних ідей та виокремлення філософії психології як напрямку філософії науки. Предмет та особливості методології.

Етапи розвитку філософії психології: донауковий, психоаналітичний, гуманістичний.

Змістовий модуль 2. Історія філософських ідей про психічне

Тема1. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Сходу

Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Індії: ведичний період, післяведичний період.

Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Китаю.

Порівняння К.Г Юнга про особливості філософсько-психічних уявлень східного і західного світу.

Тема 2. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Греції, Риму

1. Філософські ідеї про душу, психічне натурфілософів
2. Філософські ідеї про душу, психічне у вченні Сократа
3. Філософські ідеї про душу, психічне Платона
4. Філософські ідеї про душу, психічне Аристотеля

5. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Риму
 Тема 3. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів Середньовіччя
 1. Філософські ідеї про душу, психічне періоду апологетики і патристики
 2. Філософські ідеї про душу, психічне періоду схоластики і містики
 Тема 4. Філософські ідеї про душу, психічне Нового часу
 1. Філософські ідеї про душу, психічне у вченні Р.Декарта, Ф.Бекона
 2. Філософські ідеї про душу, психічне Дж.Локка
 3. Філософські ідеї про душу, психічне у вченнях німецької класичної філософії

Змістовий модуль 3. Філософські передумови та основи у психології II пол. XIX-поч. XXI ст.

- Тема 1. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.
 Філософські ідеї західної психології II пол. XIX ст.: експериментальна психологія, фізіологічна психологія, соціальна психологія В.Вундта, індивідуальна психологія Ф.Галтона.
 Тема 2. Філософські передумови у психології I пол. XX ст.
 Прагматизм, бергсонізм, феноменологія, герменевтика.
 Тема 3. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.
 Функціоналізм, гормізм, психологія образу, бігевіоризм, психоаналіз.
 Матеріалізм радянської психології
 Тема 4. Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.
 Позитивна психотерапія, експресивна психотерапія, трансактний аналіз Е.Берна
 Практика життєтворення сучасної особистості: філософсько-психологічний аспект.

Змістовий модуль 4. Особливості української філософії психології: історія та сучасність

- Тема 1. Філософські ідеї про душу, психічне в Україні: історико-філософський підхід
 Давні праукраїнські уявлення про душу, психічне. Вчення мислителів Київської Русі. Вчення Києво-Могилянської академії (Г.Сковорода). Філософсько-психологічні уявлення у творах Т.Шевченка, Л. Українки.
 Тема 2. Вчення В.Роменця як засновника української філософії психології

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4			8			11	12	13	
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Вступ до філософії психології												
1. Філософія психології як напрям філософії науки: генеза та сучасність	2	2					2					
Змістовий модуль 2. Історія філософських ідей про психічне												
1. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Сходу	2	2			6						8	

2. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Греції, Риму		2	2			6						8
3. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів Середньовіччя			2			6						8
4. Філософські ідеї про душу, психічне Нового часу		2	2			6						8
Змістовий модуль 3. Філософські передумови та основи у психології II пол.XIX-поч.XXI ст.												
1. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.	7		2			6			2			8
2. Філософські передумови у психології I пол. XX ст.	7	2	2			6			2			8
Філософські проблеми у психології I пол.XX ст.			2			6		2				8
Філософські ідеї основних психологічних течій II пол.XX-поч. XXI ст.			2			6		2				8
Змістовий модуль 4. Особливості української філософії психології: історія та сучасність												
Філософські ідеї про душу, психічне в Україні: історико-філософський підхід					2	6					2	8
Вчення В.Роменця як засновника української філософії психології					2	6					2	8
Усього годин	90						90					
		12	18		4	60		6	4		4	80

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
1	Філософія психології як напрям філософії науки: генеза та сучасність.	2
2	Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Сходу	2
3	Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Греції, Риму	2
4	Філософські ідеї про душу, психічне мислителів Середньовіччя	2
5	Філософські ідеї про душу, психічне мислителів Середньовіччя	2
6	Філософські ідеї про душу, психічне Нового часу	2
7	Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.	2
8	Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.	2
9	Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.	2

6. Самостійна робота

/п	Назва теми	Кількість годин
	Підготовка до аудиторних занять	44
	Опрацювання першоджерел	10
	Підготувати доповідь чи презентацію	6
	Разом	60

7. Індивідуальні завдання:

1. Підготувати і представити доповідь на запропоновану (чи обрану студентами) тему:
Філософія психології як напрям філософії науки
Свідомість як предмет дослідження філософії психології
Осмилення свідомості у феноменології
Особливості крос-культурного підходу: філософсько-психологічний аспект
Гендерна проблематика у психології культури

Психоаналіз З.Фрейда: філософсько-психологічний аспект
Вчення про архетипи К.Г Юнга: філософсько-психологічний аспект
Трансактний аналіз Е.Берна: філософсько-психологічний аспект
Суб'єктно-діяльнісний підхід у психологічному дослідженні
Екзистенційна психологія як напрям психології особистості

Студентам, які проявили підвищений інтерес до курсу пропонуються наступні варіанти індивідуальних завдань:

Виступ з аналізом уривка першоджерела.
Відеопрезентація
Проведення міні-тренінгу, майстер-класу

8. Методи навчання

лекції та семінарські заняття із застосуванням тематичних презентацій, проблемних диспутів, виступів з аналізом першоджерел, доповідей.

9. Методи контролю

Контроль за засвоєнням матеріалу, передбаченого програмою з предмету «Філософія психології», підвищення якості знань студентів здійснюється у формі **поточного, системно-узагальнюючого та підсумкового етапів**.

Поточний контроль проводиться під час вивчення тем, проведення семінарських, індивідуальних занять, консультацій. При цьому застосовується усне, фронтальне, письмова контрольна робота, підготовка та захист доповідей, відеопрезентацій, виступів з аналізом уривків першоджерел, проведення тренінгів і майстер-класів, опитування.

З метою перевірки якості знань студентів з окремих тем застосовується **системно-узагальнюючий метод**. Він здійснюється у формі письмової роботи.

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у **формі семестрового заліку**. Це має на меті перевірку знань студентів щодо особливостей формування філософсько-психологічних підходів до вивчення суспільних процесів у світі та в Україні, розуміння суті концепцій провідних світових та українських надбань у цій сфері, виявлення умінь критично аналізувати, порівнювати, систематизувати наукові ідеї в процесі опрацювання значного масиву навчальної та наукової літератури.

10. Програмові вимоги до курсу:

1. Особливості розвитку філософсько-психологічних ідей та виокремлення філософії психології як напряму філософії науки.
2. Предмет та особливості методології.
3. Етапи розвитку філософії психології: доннауковий, психоаналітичний, гуманістичний.
4. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Індії: ведичний період
5. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавньої Індії: ведичний період: післяведичний період.
6. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Китаю.
7. Порівняння К.Г Юнга про особливості формування філософсько-психічних уявлень східного і західного світу.
8. Філософські ідеї про душу, психічне натурфілософів
9. Філософські ідеї про душу, психічне у вченні Сократа
10. Філософські ідеї про душу, психічне Платона
11. Філософські ідеї про душу, психічне Аристотеля
12. Філософські ідеї про душу, психічне Стародавнього Риму
13. Філософські ідеї про душу, психічне періоду апологетики і патристики Середньовіччя
14. Філософські ідеї про душу, психічне періоду схоластики і містики Середньовіччя
15. Філософські ідеї про душу, психічне у вченні Р.Декарта, Ф.Бекона

16. Філософські ідеї про душу, психічне Дж.Локка
17. Філософські ідеї про душу, психічне у вченнях німецької класичної філософії
18. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.: фізіологічна психологія
19. Філософські ідеї західної психології II пол. XIX ст.: експериментальна психологія
20. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.: соціальна психологія В.Вундта,
21. Філософські ідеї про душу, психічне мислителів II пол. XIX ст.: індивідуальна психологія Ф.Галтона.
22. Філософські передумови у психології I пол. XX ст.: бергсонізм
23. Філософські передумови у психології I пол. XX ст.: прагматизм., Філософські передумови у психології I пол. XX ст.: феноменологія
24. Філософські передумови у психології I пол. XX ст.: герменевтика.
25. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.: функціоналізм
26. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.: гормізм
27. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.: психологія образу
28. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.: бігевіоризм
29. Філософські проблеми у психології I пол. XX ст.: психоаналіз.
30. Матеріалізм радянської психології
31. Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: позитивна психотерапія
32. Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: експресивна психотерапія
33. Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: трансактний аналіз Е.Берна
34. Давні праукраїнські уявлення про душу, психічне.
35. Філософсько-психологічні уявлення у вченнях мислителів Київської Русі.
36. Філософсько-психологічні уявлення у вченнях Києво-Могилянської академії (Г.Сковорода).
37. Філософсько-психологічні уявлення у творах Т.Шевченка, Л. Українки.
38. Вчення В.Роменця як засновника української філософії психології
39. Практика життєтворення сучасної особистості: філософсько-психологічний аспект.

11. Теми курсових робіт

Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: позитивна психотерапія
 Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: експресивна психотерапія
 Філософські ідеї основних психологічних течій II пол. XX- поч. XXI ст.: трансактний аналіз Е.Берна
 Філософсько-психологічні уявлення у вченнях мислителів Київської Русі.
 Філософсько-психологічні уявлення у вченнях Києво-Могилянської академії (Г.Сковорода).
 Філософсько-психологічні уявлення у творах Т.Шевченка, Л. Українки.
 Вчення В.Роменця як засновника української філософії психології
 Практика життєтворення сучасної особистості: філософсько-психологічний аспект.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістові модулі	К.р	Аналіз уривка п/дж	Доповідь або Презентація Power Point	Залік
40	40	10	10	100

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

опорні конспекти лекцій; першоджерела та хрестоматії першоджерел; методичні рекомендації до практичних занять.

15. Рекомендована література

Базова

1. Гоян І.М. Історико-філософська рефлексія психологізму: на перетині філософії і психології: монографія. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. – 360 с.
2. Татаркевич В. історія філософії. У 3-х тт. – Львів: Свічадо, 1997-99 рр.
3. Карпенко З.С. Аксиологічна психологія особистості. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009. – с. 326-375.
4. Витгенштейн Л. Заметки о философии психологии: Философия. – Т.1. – М., 2001.
5. Основи психології/ ред. Роменця. – К., 1996.
6. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі. – К.: Міленіум, 2016. – 320 с.
7. Романовський О.Г., Михайличенко В., Грень Л. Філософія психології. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 140 с.
8. Хамітов, Гармаш, Крилова. Історія філософії: проблема людини: навч. пос. – К.: Наукова думка, 200. -272 с.
9. Щукін Є.О. Філософія психології / Гуманітарний вісник НУК, т.1. – Миколаїв, 2005.
10. Ясперс К. Психологія світоглядів. – К.: Юніверс, 2009. – 460 с.

Додаткова література до курсу:

11. Юнг К.Г. О психологии восточных религий и философий. – М.: Медиум, 1994. – 254 с.
12. *Етика*: Енци.слов. / под ред. Р.Апресяна, А.Гусейнова. – М.: Гадарика, 2001.
13. *Кримський С.Б.* Запити філософських смислів. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
14. *Новейший философский словарь*: 3-е изд., испр. – Мн.: Книжный Дом, 2003. – 1280 с. - ISBN 985-428-636-3.
15. *Леонтьев А.Н* Философия психологии. – М.: МГУ, 1994.
16. *Предмет і проблематика філософії* / За ред. Скринника.
17. *Донченко О., Романенко Ю.* Архетипи соціального життя і політика. – К.: Либідь, 2001.
1. *Забужко О.* Une Princesse Lointaine: Леся Українка як культурно-інтерпретаційна проблема // Гендер і культура – К., 2001.
2. *Камю А.* Бунтующий человек: Философия. Политика. Искусство: [Сб. Пер. с фр. – Общ. ред. А.Руткевича] – М.: Политиздат, 1990. – 414 с.

3. Кононов О.О. Ірраціональне як феномен свідомості людини: Автореф. дис. ... к-та філос. наук: 09.00.04 / Харків. держ. ун-т. – Харків, 1997. – 18 с.
4. Коупленд Дуглас. Generation Ікс: пер. с англ. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 357 с.
5. Лютий Т. В. Нігілізм: анатомія Ніщо. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 296 с.
6. Основи теорії гендеру: Навч. посібник. – К.: К.І.С, 2004. – 536 с.
7. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей. – К., 1998.
8. Сковорода Г.С. Пізнай в собі людину. – Львів: Світ, 1995. – 526 с.

16. Інформаційні ресурси

Гілея: науковий вісник: <http://gileya.org/>

<https://www.facebook.com/oksana.zabuzhko>

Домашня сторінка Центру незалежних соціологічних досліджень: www.indepsocres.spb.ru

Журнал «Вопросы гуманитарных наук»: www.sputnikplus.ru

Журнал «Вопросы философии»: www.vphil@logic.ru; електронний каталог: <http://systes.isa.ru/vf/index.htm>

Журнал «Общественные науки и современность»: www.ecsocman.edu.ru/ons

Інститут соціології НАН України: www.i-soc.com.ua

Інститут суспільних наук Одеського національного університету ім. І. Мечнікова: www.onu.edu.ua